

Hírmondó Söréd

2021. Február

*Újra lebeg, majd letelepszik a földre,
végül elolvad a hó:
csordul, utat váj.
Megvillan a nap. Megvillan az ég.
Megvillan a nap, hunyorint.
S íme fehér hangján
rábéget a nyáj odakint,
tollát rázza felé s cserren már a veréb.*

/Radnóti Miklós: Február/

FELHÍVÁS

Kedves Sörédi Lakosok!

Azt hinnénk, hogy ahogy gyarapszunk, fejlődünk, azal együtt jár, hogy minél több növény fajtát ismerünk meg. De nem így van. Az elmúlt száz esztendőben a természetből a helyi és tájfajták 75 százaléka kipusztult. A gazdaságosan csak egy-két fajtát termelő nagyüzemi gyümölcsstermesztés következtében a szupermarketek polcain csak szegényes fajtaválasztékkal találkozhatunk.

A Tündérmozgalom elindítóinak célja az őshonos gyümölcsfajták megőrzése. A tündérmozgalmak olyan génbankok, melyek egy adott településen vagy annak környékén megtalálható őshonos gyümölcsfák oltványait tartalmazzák. Ezek a fajták sok-sok évszázad alatt tökéletesen alkalmazkodtak környezetükhöz, ellenállóak és általában vegyszeres kezelés nélkül is termeszthetők. A naspolyától, házi berkenyétől kezdve, a szilván, cseresznyén, barackon, körtén át, az almáig, rengeteg fajta van. Jelenleg a Kárpát-medencében mintegy 150 Tündérmozgalmat találhatók. Több száz közösség, önkormányzat, iskola és plébánia állt a mozgalom mellé az őshonos gyümölcsfák megőrzése érdekében.

Az országos Tündérmozgalmhoz csatlakozva Söréden is szeretnénk létrehozni egy régi, helyi gyümölcsfajtákat összegyűjtő közösségi kertet, a téglaház és a szőlőhegyi kereszthez vezető út két oldalán, valamint a nádtejtős présház mögötti területen a szőlő végében. Számos olyan öreg gyümölcsfa található Söréd környékén is, melyet fontos lenne megmenteni az utókornak. A 2021-es évben a régi gyümölcsfák összeírását tervezzük, szeretnénk figyelemmel kísérni a virágzástól a gyümölcsérésig a fákat. Leírni a történetüket, ki, mikor ültette, mire használták a termését, melyek azok a receptek amelyekben a legfinomabb... 2022-ben oltóágakat vennénk a fákról és vadalanysba oltás után kerülnének kiültetésre.

Ha valaki ismer, vagy akár a saját kertjében tud olyan gyümölcsfát, amely már kiállta az évek próbáit és szívesen eljuttatná az oltványát a Tündérmozgalmunkba, akkor jelezze az Önkormányzatnak vagy a Képviselőknél.

Reméljük, hogy a kezdeményezést örömmel fogadja majd községünk lakossága és minél többen mellé állnak.

Tisztelettel:

Fésüsne Szuna Mária

alpolgármester

» Népszokásaink «

- Lendvai Judit rovata -

Farsang

Ahogy az előző számban említettem, a farsangi időszak, január 6-án, Vízkereszt napján kezdődik. Sokan egész februárban farsangolnának, azonban azt eredetileg csak húshagyó keddig teheték meg, hiszen a következő naptól, hamvazó szerdától kezdetét veszi a Húsvétot megelőző negyvennapos Nagyböjt. (Ez idén február 17.) Egykor Söréden is, az éjfélkor megszólaló harangszóra a zenészek letették hangszerüket és mindenki hazament a bálból: "éjfélkor eltemették a bögőt." Mivel a Húsvét mozgó ünnep, ahhoz képest változik minden évben a farsang hosszúsága is. Húsvét vasárnaptól negyven napot (a vasárnapok kivételével!) kell visszaszámolni, hogy megkapjuk hamvazó szerda időpontját. Farsang szavunk a német Fastnach (böjtelőj, vagyis húshagyó kedd), bajor-osztrák kiejtésben Vaschanc szóból származik.

A farsangi népszokások zöme országszerte az utolsó három napra koncentrálódik. Ekkor tartották a bálakat, multságokat (pl. pinceszereket), a maszkos alakoskodós és a házról-házra járó köszöntő szokások többségét is, de a dramatikus játékok a tipikus téli társas munkák alkalmával, a fonóban, tollfosztóban, dísznótorokban is megjelentek. A lovas szánkózás is farsangi szórakozásnak számított, a bálokhoz hasonlóan nem csak a parasztság, hanem az arisztokrácia körében is. Minderről már 16. századi írott források is tanúskodnak. Az egész nyelvterület gazdag, sokszínű farsangi szokáshagyományából most a tikverőzésről, vidékünk jellemző farsangi hagyományáról szeretnék említést tenni. Nem, mintha nem ismernénk (óvodásaink is jelen voltak és talán sokan mások is az eseményen), mára pedig a média által is országos figyelemre tett szert, hanem fontosnak tartom, hogy tudjuk, a szokás, a felfedezése előtti években vált egy falu elszigetelt gyakorlatává, változatai néhány évtizeddel korábban számos környező településen éltek. Feltételezhetően, egykor a Móri-völgy minden falujában, számos vonásában megegyező módon gyakorolták. A kutatások alapján, a megyében nem csak vidékünkön, hanem a Velencei-tó környéki településeken is tikverőztek vagy tyúkverőztek húshagyó kedden vagy a keddi bál végeztével, hamvazó szerda reggelén. Iszkaszentgyörgyön az 1940-es, Bodajkon a 1930-as években, Fehérvárcsurgón már az I. világháború kezdetén, Magyaralmáson viszont az 1945 utáni néhány évben gyakorolták utoljára a szokást. Csókakőn csak az 1956 utáni

generáció nem folytatta. Söréden a hajnalig tartó bálból hazafelé menet tikverőztek a legények. Bementek a házakhoz, bekormozták a lányokat, de akikkel az utcán találkoztak, azokat sem kímélték. A mohai változat, az idők során apróbb eltérésekkel a következőképpen zajlik: húshagyó kedden a bohócoknak, szalmatöröknek, kéményseprőnek és lányoknak öltözött 14-20 év körüli fiúk végigjárják a falut és minden házba betérnek, hogy tojást gyűjtsenek. „A szokás, a nevét a csupán jelképesen elvégzett „tyúkverésről” kapta, a tyúkok fenekét a bohócok furkósbotjukkal jelképesen megütögetik, amely szimbolikus cselekedet a jószág termékenységet hivatott elősegíteni. A varázslás részeként a tikverőzők korommal kenik be a házak lakóit - elsősorban a lányokat, asszonyokat -, a járókelőket és az érdeklődőket... A tikverőzőket a házaknál a tojás mellett ma fánk és bor is várja, az összegyűjtött több száz tojásból pedig az esti mulatságra rántotta készül.” (Bővebben: tikverozes.blog.hu vagy moha.hu) 1961-ben adott hírt róla először Pesovár Ferenc, néprajzkutató, akinek nagy szerepe van abban, hogy máig élő hagyomány ez Mohán, 2011 óta pedig a Szellemi Kulturális Örökség Magyarországon Nemzeti Jegyzékében is szerepel.

A völgy falvaiban ugyanazzal a névvel, hasonlóan elvégzett szokás célja egyértelműen a tyúkok termékenységének elősegítése volt. Az életet, a termékenységet, a bőséget előidézni és egyúttal az ártó, betegítő erők elűzését (amelyek ezekben az átmeneti időszakokban különös erővel működtek) szándékozó rítusok minden perióduskezdő ünnep sajátosságai. A farsangi szokásokban is ezek az évezredekig visszanyúló hitrendszerek és gyakorlatok bújnak meg. Számos ókori nép (s ez általában igaz a „természeti népekre” is, mindenhol a világon) megünnepelte a tavasz, az élet körforgásának újabb kezdetét. A téli napforduló után tartott római Saturnáliák, vagy a germán és szláv tavaszkezdő ünnepek elemei tovább éltek az európai népek farsangi szokásaiban (sőt, az európaiak által az „Újvilágba” is vándoroltak és összeolvadtak az őslakosok hasonló természeti ünnepeivel). Az antik kortól kezdve az írásos és képi emlékekben visszaköszönnek az álarcos, jelmezes alakoskodók által megjelentetett felfordult világ, amelyben a földesúr szolgálja ki a parasztot a lakomákon (hasonlóan a római Saturnáliákhoz), az ítélkező-kivégző játékok, amelyekben megküzd egymással a Farsang és a Bőjt, valamint eltemetik az óévvel együtt a telet, és nem utolsósorban a féktelen mulatságok, szórakozások. A tikverőzésben is (mint minden hagyományos farsangi szokásban a magyar nyelvterületen és szerte a világon) ott rejtőznek azok az általános emberi vágyak, érzések, amelyeket az emberi kultúrával egyidőben öntöttek sokféle formába. Az álarc mögé bújás az azonosulást segíti a megjelenítéssel, mintegy a tulajdonságaival is felruházva a maszkot öltőt, vagyis hatalmat ad, ezáltal befolyásolhatóvá teszi azt, amit addig, máskor nem tudott. Átlényegülve nemcsak a varázslásra képes (pl. bottal való megpiszkálás, a korommal, mint a bajt

távoltartó és a termékenységet elősegítő szimbólummal való megkenés), de nem vonatkoznak rá az evilági szabályok sem: a fordított, és egyébként erkölcsstelen viselkedés ilyenkor elfogadott a környezet oldaláról is. A zajkeltés, kiabálás, általában is a rossz erők elijesztését szolgálja, de a vidám nevetés, az ének a jó várását, köszöntését, a magasra ugrálás, tánc szintén az éltező energia, a termékenység elősegítését.

Mindannyian szeretnénk megszabadulni a rossz dolgoktól, szeretnénk bőségben, egészségben, örömben élni, amelyekben osztozhatunk is egymással. A népszokások egyfajta eszközként segítettek az embert ezeknek az érzéseknek a közös megélésben, céljaik tudatosításában. Mára a tudomány is bebizonyította, amit ösztönösen is tesz az ember a kezdetek óta. Képi megjelenítéssel, a szimbólumokba sűrítéssel, játékkal, drámával, énekkel, táncsal oldja, dolgozza fel, értelmezi, tudatosítja érzelmeit, amely végül segít harmóniába kerülni önmagával és környezetével. „Mindennek rendelt ideje van.” (Prédikátor könyve 3. fejezet, 1. vers) A népszokások nemcsak eszközt, módot, hanem időbeli keretet is adtak bizonyos fajta cselekvéseknek. Másképpen szólva, ez a keret adott felhatalmazást mindannak a cselekvésnek, eszköznek, kelléknek, ami a szokás hatását, célját biztosította. A kiszabott idő kontrollt is jelentett, a társadalmi rend, benne az egyén helye, feladata is újra és újra megerősödött. Ha így tudnánk az ünnepeinket bekeretezni, azt gondolom, érzelmileg kiegyensúlyozottabban élhetnénk és akkor valóban megteremthetnénk magunknak a bőséget, az egészséget.

Mohai tikverőzés 1984. (Kabáczy Szilárd, az MTA Archívumából)

» *Növények a kalendáriumból* «

- *Lendvai Tibor rovata* -

„Kicsi magbú terem, nem bír tekintettel, királyt és kódust tartja ötözettel...”

Gyakran találkozhatunk a települések határában, szántóföldek szélén, utak mentén vagy parlagokon a magyar parasztság, sőt, az emberiség – mára már szinte elfeledett – nagy múltú kultúrnövényével, a kenderrel. Ember és kender valaha volt szoros kapcsolatát az is jelzi, hogy ma is az ember által művelésbe vont területeken vagy azok közelében fordulnak elő e növény kivadult példányai. Nem a tévesen vadkendernek is nevezett parlagfűről (*Ambrosia artemisiifolia*) van itt szó és nem is az indiai kenderről (*Cannabis indica*), ami a hasis és a marihuána alapanyaga, hanem a közönséges kenderről (*Cannabis sativa*), ami a kisebb mennyiségben termesztett len (*Linum sativum*) mellett a magyar parasztság alapvető rosnövénye volt évszázadokon keresztül. Szolgáltatta a fonál, a madzag, a kötél, a kanóc alapanyagát; megszöve pedig – a lenvászon és a gyapjúszőttesek mellett – a ruházat és a háztartás egyéb textíliáit adta (pl. abroszok, ágyi ruhák, zsákok, pokrócok, lazsnakok).

Az ókori Ázsiában, a korai kelet-nyugati kapcsolatoknak köszönhetően széles körben ismert volt már a kender, sőt, Egyiptomba is eljutott. A honfoglaló magyarság is értett a termesztéséhez és feldolgozásához. A vele való foglalatosság hosszú századokon keresztül szinte kizárólag női munkának számított. A kenderföldek a legjobb minőségű, erre a célra elkülönített területek voltak. A magvetéstől a vászon elkészültéig számos mágikus vonatkozású tiltás és előírás kapcsolódott az egyes munkafázisokhoz. Azért például, hogy szép fehér legyen a kender (szép fehér legyen a vászon) fehér színű vetőkendőből, vagy lisztes zsákból szórták a kendermagot jó sűrűn a földre, majd beboronálták, hogy a madarak ki ne szedhessék. Az április végén vetett kendermag hamar kikelt és néhány hónap alatt akár 4 méter magasra is megnőtt. A virágos kender jobb minőségű rostot adott, mint a magvas, ezért a virágzás idején kezdték nyúni, de mindig hagytak magtermesztés céljára is növényeket. Azért a gyökerével együtt nyútták és nem vágták, mert így hosszabb rostokat kaptak.

A markokba majd kévékbe (zsuppokba) kötött kendert előbb megszáritották, majd a közeli folyóban, tóban, vagy kenderáztató gödörben áztaták 2-3 héttig, hogy a bomlékony anyagai elrothadjanak és csak az erős rostszálak maradjanak. A 19. század végén törvény mondta ki, hogy – mivel a bomló kender leve mérgező hatású, különösen a halakra nézve bódító – tilos a közvizekben történő áztatása. Ennek ellenére még a 20. században is volt e törvényt semmibe vevő gyakorlat. Áztatás után alaposan kimosták a kendert és megszáritották. Ezután törték, tiltották, hogy a pozdorja kihulljon belőle, majd a durva fésülés következett a szögekkel sűrűn bevert héhellel, majd a kisebb törekszalak, a csepű kifésülése a gerebennel és az ecellővel zajlott. A kifésült kendert csomókba kötötték és későbbi feldolgozásra elrakták, hiszen még csak ezután következtek az őszi betakarítási munkák.

A kenderfésülés egyik szerszáma volt a február 3-án ünnepelt Szent Balázs püspök kízzatásának eszköze is. A szent ismert torokgyógyító legendájának köszönhetően a torok, a kikiáltók és énekesek védőszentje, akit a 310-es években végeztek ki a keresztényüldöző rómaiak, méghozzá nem is akárhogy: vízbe fojtása előtt (vagy más források szerint lefejezése előtt) kenderrost fésülésre szolgáló gerebennel kínozták. A középkorban gyakran ezzel a vafésűvel együtt ábrázolták Szent Balázst, ezért válhatott a takácsok és szövetkereskedők védőszentjévé is.

A kender termesztésével való foglalatosság az év mezőgazdasági munkáihoz igazodott, de a feldolgozás nagyobb része már a téli hónapokra esett. Az előző nyáron megtermelt, majd előkészített, kifésült kenderhajat novembertől a farsangi időszak végéig igyekeztek megfenni. A lányok és az asszonyok fonója általában elkülönült, de a fonás szinte mindig közösségben zajlott. Arra is volt példa, hogy lánytestvérek nem jártak ugyanabba a fonóba, mert minden korosztály saját fonót működtetett. Közösségben gyorsabban telt az idő, a társas együttlét a munkát kedélyessé, színéssé tette. A különböző fonalfajták elkészítésén túl, a társas fonás szellemi javakat is teremtett: munkafolklor, szokásrend, költészet, játék, stb., ráadásul – mivel a lányok fonójában a legények is megjelentek – a fonók az udvarlás és a párválasztás nyilvános társadalmi színterei is voltak. A farsangi időszakban gyakran ezek a nyilvános fonóházak voltak a mulatozások helyszínei, ezeket keresték fel a kenderhajú, kenderkóc bajuszú maskarás legénycsoportok (lásd. mohai tikverező bohócok maszkjai), de itt zajlott a farsang búcsúztatása is húshagyókedden.

A következő évi kender mennyiségét és minőségét a farsangi időszakban is igyekeztek mágikus cselekedetekkel befolyásolni: pl. „Farsangko azé kő emenyi táncónyi meg vidámnak lenyi, nagyokat ugranyi, hogy jó magosra nyőjjön a kender” (Kórógy). „Húshagyókor nagyanyám laskatisztát főzött tyúkhússal. Vékonyra vágta a laskát, hogy hosszú, vékonyszálú legyen a kender” (Berettyóújfalu).

A farsangot követő nagybőjtben már nem jártak a fonóházakba, a vászon megszövése már az otthon felállított szövőszéken zajlott. A vászon fehéritése hamulúggal, forrázással szintén otthoni munka volt. A hagyományos társadalom elvárta, hogy mire a lány eladósorba kerül, már meglegyen a maga fonta, maga szötte hozománya, és nagy szégyennek számított mind a lányra, mind a családjára nézve, ha valamilyen oknál fogva ez nem készült el addig.

A 19. század végére a paraszti polgárosulás folyamatának részeként a paraszti háztartásokban megjelent a boltban vásárolt, gyapotból készült pamutfonal is. A kender- vagy a lenfonalhoz keverve elegyes vásznat szöttek belőle, de a módosabbak tisztán pamutvásznat is készítettek – mivel puhább anyagot kaptak, ezt elsősorban alsóneműként használták. A polgárosodás idején megkezdődött a hagyományos kultúra szigorúan szabályozott rendjének fellazulása, s ez jelentkezett a hagyományos viselet feladásában, elhagyásában és a városi öltözködési minta követésében is. Általában a nők tovább tartották a hagyományosan fehér vászonviseletüket, mint a férfiak, s ebből a korszakból erednek a nőket illető régies *fehérnép*, *fehércseléd*, *vászoncseléd* kifejezések.

A termelészövetkezetek szervezése miatt, a 20. század közepén a paraszti önellátás alapjaiban rendült meg. A magántulajdonban lévő termőföldet be kellett adni a téeszbe. E tény, valamint a bolti textil kínálat és a városi öltözködési minta követése együttesen vezetett a kenderföldek (s ezzel a kendermunkák) eltűnéséhez is. Söréd határában járva itt-ott még ma is feltűnik a kender. A nagy idők tanújaként hirdeti, hogy az előttünk itt élt szorgalmas sörédi asszonyok és lányok is „vesződtek” vele. Amikor a mai ember a boltban vásárolt ruháit oly gyakran cseréli, és a reklámok is arra ösztönöznek, hogy szinte évszakonként cseréljük le a ruhatárunkat, egy percre gondoljunk bele abba, hogy eleink kitartó és fáradtságos munkával készített ruháinak talán nagyobb becsülete volt.

» Irodalmi szemezgető «

Kedves Olvasó!

El kell mesélnem neked, milyen kacifántos úton jutottam el a mai cikk témájához.

Valahol ott kezdődött a történet, hogy nagyfiam egyik nap mesélt valami sztorit, és az első, öntudatlan reakcióm ez volt: „Hát ez komédia! ... **Commedia dell'arte**.

És néztek rám furán a srácok, meg én is magamra, honnan jött ez???

Rég volt már, nagyon rég, amikor ilyesmikről tanultam. Aztán napokig rágcsáltam, emésztgettem magamban, mondogattam fennhangon, mert ilyen rímes, selymes szót régen hallottam már. Mondd ki Te is, kedves Olvasó, megnyomva az m-et és az l-et! Valahogy így: kommmédia dellllarte Ugye, milyen szép?

Nem emlékeztem pontosan, mit is takar a fogalom, utánanéztam hát. Az interneten röviden ez olvasható róla: **rögtönzések színjátéka**, mely a 16. század közepén alakult ki Itáliában. Az 1570-es években a legjobb társulatok már Franciaországot és Spanyolországot is megnyerték művészetüknek. Hatása máig eleven a drámaírásban és a színjátszásban is.

A commedia dell'arte előadói hivatásos vándorszínész-társulatok voltak, melyeknek színészei a társulatok vezetőinek irányításával közösen dolgozták ki az előadás néhány oldalas cselekményvázlatát, amely dialógusokat nem tartalmazott: azokat az előadók alkalomról alkalomra rögtönözték. Az előadás így a részt vevő színészek közös munkájává vált, amely **az előzetes megbeszélés után is csak a színpadon nyerte el végleges formáját, a közönség reakcióitól függően. Ha a nézők az eltúlzottan szenvedélyes, magasztos szerelmi vallomásokon nevettek, az a rész lett hosszabb, ha pedig a kerítőnő szájából elhangzó trágárságig terjedő monológok kivételesen nem váltottak ki hangos tetszésnyilvánítást, azt az epizódot gyorsan átugrották.** Összegezve tehát inkább színészi színházról beszélhetünk, mint rendezőiről. Ezt a rögtönzést azonban nem kell a mai értelemben vett improvizációnak tekinteni, hiszen a színészek munkáját előre betanult szövegrészek, szövegvariációk, mindenki által ismert és szeretett tréfák és fogások egész arzenálja segítette, melyeket az alkalomhoz illően variálhatott. **Az előadás varázsa - miután a közönség nagyrészt ismerte a darabok tartalmát - kizárólag a színész egyéniségén, tehetségén múltott.**

Nos, kedves Olvasó, ebből a dallamosan csengő szóból indult ki az e havi Irodalmi szemezgető témája.

Gondolataim azonnal kutatni kezdték az irodalomban fellelhető vígjátékírókat, és ismét belefutottam korábbi tévedésembe, miszerint ha mulatságos írást kell keresnem a középkori Franciaországból, Villont kell elővennem hozzá.

Egy darabig eltöprengtem azon, miért is ragadhatott be az én agyamba az azonosulás, miszerint a költő szellemes, mókás, kissé pajzán verseket írt. Bizonyára az író híressé vált négy sorosának köszönhető ez:

Francia voltam – megbántam nagyon –
Párizs szült, ott, hol Pontoise vagyok.
Egy jó öles kötéllel nyakamon,
Immáron seggem súlyát latolom.

(Mészöly Dezső fordítása)

Az elmúlt évek során már másodszor vettem le a könyvespolcra a Villon kötetet azzal az elhatározással, hogy vidám témájú cikkekhez merítsek belőle ötletet. És mindig pórul jártam. Tegnap újra jött a felismerés, hogy Villon bizony nem írt mulatságos, vidám történeteket. Itt-ott talán előfordulnak költeményeiben élcélődő, gúnyos megjegyzések, célzások, művei többnyire azonban inkább keserű vallomások, melyek a szegénységről, szerelemről, társadalmi igazságszolgáltatásokról, az elpazarolt ifjúságról és a mulandóságról szólnak.

Leírások szerint azért nehéz őt fordítani, mert folyton utalásokat használ. Pontos fordítást csak teljes életkörülményeinek tisztánlátása teszi lehetővé. Ismerni kell az akkori franciaországi állapotokat is. Villon idejében tizenhétéves diák élt Párizsban, a Sorbonon négy különböző nyelven folyt a tanítás. A Latin negyed szinte állam volt az államban. A diákok nem tartottak a hatóságoktól, a legkülönbözőbb csínyeket eszelték ki, nőztek, kocsmáztak. Ez persze hamarosan a király és az egyetem összekülönbözéséhez vezetett. Harcok dúltak a városban, s Villon abbahagyta egyetemi tanulmányait. Talán ez a körülmény vezetett el a költő további életének zűrös, bűnözéssel teli éveire.

Mindenbe belekeveredett: testi sértés, lopás, rablás, nőügyek...

Életét bűnözés, bujdosás, szökések, börtön, elítélés, kivégzési ítéletek, királyi kegyelmek tarkították.

Le a kalappal műfordítóink (Illyés Gyula, Jékely Zoltán, Szabó Lőrinc, József Attila, Kosztolányi Dezső, Mészöly Dezső, Tóth Árpád, Vas István, Faludi György) előtt. Nem lehetett könnyű dolguk Villon műveivel. Az író kötetét lapozgatva azonban határozottan kijelenthetem, tökéletes munkát végeztek.

És hogy mennyire jól dolgoztak, annak bizonyítékául álljon itt néhány költemény a középkor végének, a reneszánsz virágkorának világszerte legismertebb, legnépszerűbb és legszubjektívebb költőjétől, **Francois Villontól**:

Apró képek balladája

Tudom, mi a tejben a légy,
Tudom, ruha teszi az embert,
Tudom, az új tavasz mi szép,
Tudom, mely gyümölcs merre termett,
Tudom, mely fán mily gyanta serked,
Tudom, hogy minden egy dolog,
Tudom a munkát, lusta kedvet;
Csak azt nem tudom, ki vagyok.

Tudom az urak nyakdíszét,
Tudom, melyik ruha mi szerzet,
Tudom, ki gazdag, ki cseléd,
Tudom, mily fátyolt kik viselnek,
Tudom a tolvaj- s kártyanyelvet,
Tudom, tortán él sok piszok,
Tudom, mely csap mily bort ereszthet,
Csak azt nem tudom, ki vagyok.

Tudom ló s öszvér erejét,
Tudom, mit érnek, mit cipelnek,
Tudom, pénz szava szép beszéd,
Tudom, hol mérik a szerelmet,
Tudom, mit higgyek a szememnek,
Tudom, Róma mit alkotott,
Tudom, hogy a cseh mért eretnek,
Csak azt nem tudom, ki vagyok.

Ajánlás

Mindent tudok hát, drága herceg,
Tudom, mi sápadt s mi ragyog,
Tudom, hogy a férgek megesznek,
Csak azt nem tudom, ki vagyok.

(Szabó Lőrinc fordítása)

Ellentétek balladája

Szomjan halok a forrás vize mellett;
Tűzben égek és mégis vacogok;
Parazsas kályhánál vad láz diderget;
Hazám földjén is száműzött vagyok;
Csupasz féreg, díszes talárt kapok;
Hítetlen várok, sírva nevetek;
Az biztat, ami tegnap tönkretett;
Víg dáridó bennem bosszúság;
Úr vagyok, s nem véd jog, se fegyverek;
Befogad és kitzaszt a világ.

Nem biztos csak a kétes szememnek
S ami világos, mint a nap: titok;
Hiszek a véletlennek, hirtelennek,
S gyanúm az igaz körül sompolyog;
Mindig nyerek és vesztes maradok;
Fektemben is a fölbukás fenyeget;
Van pénzem, s egy vasat se keresek,
És reggel köszönök jó éjszakát;
Várom, senkitől, örökségemet;
Befogad és kitzaszt a világ.

Semmit se bánok, s ami sose kellett
Kínnal mégis csak olyat hajszolok;
Csalánnal a szeretet szava ver meg,
S ha igaz szólt, azt hiszem, ugratott;
Barátom aki elhiteti, hogy
Hattyúk csapata a varjú-sereg;
Igazság és hazugság egyre-megy,
És elhiszem, hogy segít, aki árt;
Mindent megőrzök s mindent feledek:
Befogad és kitzaszt a világ.

Ajánlás

Herceg, kegyes jószágod lássa meg:
Nincs eszem, s a tudásom rengeteg.
Lázongva vallok törvényt és szabályt.
S most mi jön ? Várom pályabéremet
Mert befogad és kitzaszt a világ.

(Szabó Lőrinc fordítása)

Sírfelirat

Megölte Ámor fegyvere,
Most itt nyugszik e hant alatt.
François Villon a neve,
És szegény kisdíák maradt.
Nem szerzett vagyont ezalatt,
Hisz odaadta mindenét,
Kenyeret, asztalt, kosarat,
Mondj egy imát, az Istenért.

(Vas István fordítása)

Üdvözlettel: Kulkov Anita

» Nevezetes események, évfordulók «

- Kapuváry Tibor rovata -

Február

Nemzetközi vonatkozású események, évfordulók

Megkezdődik a jaltai konferencia

1945. **február 4-én** vette kezdetét a jaltai konferencia, ahol a „három nagy”, Winston Churchill, Franklin Delano Roosevelt és Sztálin megrajzolta a náci Németország bukása utáni Európa és a világ új arcát. A konferenciát az utókor meglehetősen ambivalensen értékeli. Tény, hogy a megegyezés döntően hozzájárult a nemzetiszocialista eszme teljes megsemmisítéséhez, viszont az is tény, hogy mindez azon az áron valósult meg, hogy egy másik diktatórikus eszme igazta le Európa keleti felét. A vasfüggöny valójában már ekkor épülni kezdett, ugyanis a két szuperhatalom, az Egyesült Államok és a Szovjetunió a győzelem után kizárólagos hegemoniát akart biztosítani magának a földgolyón.

A szökőnap rejtélye

A szökőnapot a közhiedelemmel ellentétben nem **február 29-én**, hanem öt nappal korábban, **24-én** tartjuk, amivel a legősibb latin hagyományokat követjük. A legenda szerint Róma hét királyának egyike, Numa Pompilius (Kr. e. 715-673) volt az, aki a tíz holdhónap mellé kettő másikat kapcsolt, a 355 napos évet pedig úgy „hozta egyensúlyba”, hogy bizonyos időközönként egy plusz hónapot iktatott be a naptárba. Ez volt az úgynevezett interkaláció, amit hagyományosan február utolsó hat napjának valamelyikén, legtöbbször 24-én hajtottak végre. A Numa Pompilius-féle módszer persze igen pontatlan volt, és mivel a plusz napok betoldása a consulok hatáskörébe tartozott, a politikai küzdelmek során gyakran visszaéltek a szökőnapokkal. Jellemző, hogy a polgárháború évtizedei után, Kr. e. 49-ben már annyira szétzilálták a kalendáriumot, hogy Julius Caesar ez év január 10-én egy kellemes őszi napon kelt át a Rubiconon. A főhatalom megszilárdulása aztán a naptárra is jótékony hatással volt: Caesar a polgárháborúban aratott győzelem után az egyiptomi Szoszigenésszel új kalendáriumot készíttetett mely négyévente, február 24-én toldott be egy plusz napot. XIII. Gergely pápa 1582-es újabb naptárreformja a szökőnapot nem mozdította el az évnek ebből a szakából, így a római hagyományok a modern korig fennmaradtak.

Magyar vonatkozású események, évfordulók

A Budapest Sportcsarnok (BS) megnyitja kapuit

A Budapest Sportcsarnok Magyarország legnagyobb fedett sportcsarnoka volt, melyet 1982. **február 12-én** nyitottak meg. A 17 évig fennálló sportlétesítmény a Hungária körút és a Kerepesi út kereszteződésénél, a Népstadion szomszédságában állt. Már az 1940-es években, a Nemzeti Sportcsarnok építéskor, annak közvetlen közelében kijelölték egy nagy befogadóképességű sportcsarnok helyét. Az ötletet akkor tettek nem követték, közel 20 év telt el, hogy egy új csarnok tervei kézzelfoghatóvá váljanak. Az 1960-as évek elején a Magyar Testnevelési és Sport Tanács (MTST) a Középülettervező Vállalattal (KÖZTI) készítette el egy 15 000 néző befogadására alkalmas sportcsarnok tanulmányterveit. Újabb évek teltek el, mire a tanulmányt kiviteli tervek követték. Az MTST ezúttal egy 12 000-es csarnok terveit készítette el Gulyás Zoltán építésszel. Az újabb tervek kivitelezésére azonban nem került sor. Egyrészt az akkori árakon 350 millió forintra becsült költségek fedezete nem állt rendelkezésre, másrészt a magyar építőipar nem volt felkészült egy 120 m fesztávolságú tetőszerkezet kivitelezésére. Az egyre fokozódó igények miatt nem kerülhetett le a napirendről egy nagy sportcsarnok felépítése. A mérnökök több külföldi nagyméretű csarnok tetőszerkezetét tanulmányozták, köztük a leningrádi Jubileumi Sportcsarnokét is, amely a későbbi BS mintája lett. Így a kiviteli nehézségek leküzdésében szovjet segítséget vettek igénybe. Az anyagi problémák megoldására a fővárosi üzemek a párt „sugallatára” több mint 500 millió forintot fizettek be nyereségük terhére, majd az építkezés során, társadalmi munkában körülbelül 20 000 fő, közel 113 000 órát dolgozott a kivitelezésben. Az építést kiemelt állami beruházásként végül 1724 millió forintos költségvetéssel hagyták jóvá. A BS fennállása alatt számos hazai és külföldi vonatkozású sporteseménynek, zenei rendezvénynek adott otthont. 1999. december 15-én hajnali 5 óra 7 perckor a Fővárosi Tűzoltó-parancsnokság hírközpontja négy gépjármű fecskendő, egy magasból mentő és a Tűzoltási Csoport riasztását rendelte el, mivel tüzet jeleztek a BS-ből. Az intenzív tüzre utaló további jelzések miatt, a hírközpont a III-as fokozatnak megfelelően további hat gépjárművet riasztott, összesen mintegy ötven tűzoltóval. Az épületben tartózkodó tizenhat főnyi személyzetet sikerült kimenteni. A tüzet a küzdőtéren rendezett karácsonyi vásárban égvé felejtett gyertya okozta. A lángokat a tűzoltók több órás küzdelemben tudták megfékezni. Az épület szerkezete a tűz során olyan sérüléseket szenvedett el, hogy az újjáépítés nem volt lehetséges. Az épület építészeti védelem alatt állt. A kárt tízmilliárd forint felettire becsülték. A BS helyén 2003-ban adták át akkori nevén a Budapest Sportarénát.

» Lélekhangoló «

- Virág Orsi rovata -

Bátorságpróba

– Ha be akarsz lépni a bandánkba, meg kell tenned! – mondta Peti szigorú képpel.

Andris cipője orrát bámulta.

– Még sohasem loptam – dünnyögte.

– Mindig van első alkalom. És a bátorságpróba az bátorságpróba.

– Ne gyáváskodj! – bátorította Berci is. – Mi majd lefoglaljuk az öreget, te addig zsebre vághatod a csokit. Gyerünk!

Andris megvonta a vállát: – Nem valami nagy bátorságpróba elcsórni néhány szelet csokit egy öregembertől.

– Közénk akarsz tartozni, vagy nem? Gyáva vagy?

– Én nem vagyok gyáva – felelte Andris.

Mindhárman elindultak a bolt felé, ahol mindenfélét árultak. Az ajtó fölötti harang megcsendült. Az öregember rájuk nézett a szemüvege fölött és fejbiccentéssel üdvözölte őket.

Peti és Berci közönyös képet vágtak és úgy tettek, mintha csak nézelődnének. Aztán az írószeres pult felé terelték a boltos figyelmét. – Ez mennyibe kerül? – Hetven forint.

Az üzlet másik részében Andris gyors mozdulattal zsebébe csúsztatott néhány szelet csokoládét. A fiúk kifizették a füzetet. Az öreg mindegyiküket megajándékozta egy-egy rágóval. A gyerekekkel mindig így szokott tenni. A fiúk izgatottan rohantak el. A padban Andris átadta a zsákmányt.

– Mogyorós csoki! Szuper!

Szétosztották. Andris nagyon keserűnek érezte.

– Most már közénk tartozol! – mondta Peti, és az új bandatag tenyerébe csapott.

– Hazamegyek. – mormolta Andris. Tanulással töltötte az estét, és vita nélkül ment lefeküdni.

Másnap reggel szívdobogva lépkedett el az öregember boltja előtt. A tanítás után addig húzta az időt, míg egyedül maradt. Aztán egyenesen a boltba ment. A harang csilingelt, az öreg szívélyesen fogadta. A fiú egy bankjegyet tett a kassza mellé.

– Három tábla csoki- mondta.

– Vedd el azokat! – válaszolta a boltos.

– Már tegnap elvettem – mondta halkan a gyerek, fülig pirulva, majd hozzátette: – Meg kellett tennem, bátorságpróba volt.

Az öregember elvette a pénzt, visszaadta az aprót, és mint mindig, adott a fiúnak egy rágógumit ajándékba. Aztán erőteljesen bólintott:

– A bátorságpróbát ma teljesítetted!

Milyen jó volna, ha mindenki megtanulna bátornak lenni!

Mert a becsületesség első lépése ez.

A jellem első foka pedig a becsületesség.

» Süssünk-főzzünk finomat! «

- Szunomár Kata rovata -

Farsangi menüsor – Ingyenc falatok, a levestől a desszertig

A farsangi multságokat gazdagon terített asztalok jellemzik: sok a különféle húsból készített leves és sült, sok az édesség, főképpen a fánk. A vízkeresztől, azaz január 6-tól hamvazószerdáig tartó időszak a vigadozás, evés-ivás, karneválozás ideje, amit viszont majd a 40 napig tartó böjt követ. A bálók ugyan elmaradnak idén, de a magyar nemzeti konyha hagyományos farsangi ételleivel szűkebb családi körben is ünnepelhetünk. Egyes vidékeken, például az Alföldön, a zsíros ételeket és bőséges lakomákat kedvelik, hogy jó legyen a termés, és kövérré hízzanak a háziállatok. Az Északi-középhegység falvaiban sült húst, pogácsát, friss töpörtyűt, kolbászt és káposztát kínálnak. A Mura folyó menti falvakban előkerül a kocsonya és a jófajta házi pálinka is. A bőséges kínálatban mindenhol megjelennek az édességek, többek között a farsangi fánk. Sok helyen a fánknak mágikus erőt tulajdonítottak, ezért az első süteményt kiszárították, porrá törték, és később gyógyszerként a beteg állatok ételébe keverték. És most jöjjön néhány tipikusan farsangi recept, ami szerencsére bármikor felszolgálható - a család és a barátok legnagyobb örömére!

Korhelyleves kolbásszal (6-8 fő részére)

Hozzávalók: 4 dkg zsírszalonna, 1 fej vöröshagyma, 2 gerezd fokhagyma, 1 kis db sárgarépa, 1 kis db zeller (diónyi), 1 kis db fehérrépa, 1 tk ételízesítő, 1 késhegynyi tárkony, 3 db babérlevél, 1/2 tk örölt kömény, 1 tk morzsolt majoránna, 1 ek édesnemes paprika, só, bors, 1 szál kolbász, 1 ek liszt, 50 dkg savanyú káposzta, kis doboz tejföl.

Elkészítés: Egy lábasban felhevítjük az apró kockára vágott szalonnát, lassú tűzön kevergetve kiolvasztjuk a zsírját, majd hozzáadjuk a felaprózott zöldségeket, a hagymával, fokhagymával együtt. Pirítjuk, majd 2 dl vízzel felöntjük, hozzáadjuk az ételízesítőt és a fűszereket. Lassú tűzön puhulásig főzzük, a vizet közben pótoljuk, ha szükséges. A kiöblített savanyú káposztát és a felkarikázott kolbászt belekeverjük az alaplébe, rászórjuk a pirospaprikát, majd felöntjük annyi vízzel, hogy kb. 3 ujjnyira ellepje. Lassú tűzön puhára főzzük. Ha megpuhult a káposzta, behabarjuk a levest: a lisztet és tejfölt kikeverjük egy merőkanál forró levessel, visszaöntjük, és forralunk rajta egyet.

Tepsis részeges csirke (6 fő részére)

Hozzávalók: 12 db csirkecomb, 6 szelet bacon, só, bors, 3 ek napraforgó olaj, 5 dkg füstölt szalonna, 2-3 dl száraz fehérbor, 40 dkg burgonya, 2 fej fokhagyma, 20 dkg vöröshagyma, 25 dkg brokkoli, 15 dkg szárzeller, 15 dkg fejtett bab, 2 db paradicsom, 2 db kápia paprika, 1 közepes cukkini.

Elkészítés: A csirkecombokat kicsit sózzuk, borsozzuk és mindegyiket egy fél szelet baconbe tekerjük. Egy tepsit olajjal megkenünk, ráhelyezzük a húsokat és füstölt szalonna darabokat dugdosunk közéjük. A húsok alá öntünk 2 dl bort, majd mellé tesszük a burgonyát, a kettévágott fej fokhagymával és a nagyobb darabokra vágott vöröshagymával együtt. Letakarjuk alufóliával és 180 fokos sütőben sütjük kb. 1 órát. Közben pótoljuk az elpárolgott bort. 45 perc után levesszük róla a fóliát, majd mellé tesszük a paradicsomot és a kicsumázott kápia paprikát. Az utolsó 10 percre tegyük a tepsibe a felszeletelt cukkinit a brokkolival, a zsenge zellerrel és a babbal együtt. Bármilyen körettel finom!

Almás csigafánk sütőben sütve (28 darab)

Hozzávalók: 40 dkg finomliszt, 2 dkg élesztő, 1 dl tej, 2 db tojás, 2 ek cukor, 5 dkg vaj, 1 ek rum, 1 tk fahéj, 1 db citrom reszelt héja, fél citrom leve, 2 db közepes alma (durvára reszelve), 1 tk olaj a csigák lekenéséhez, 4 ek olaj a tepsikikenéséhez.

Díszítéshez: porcukor, fahéj vagy lekvár ízlés szerint

Elkészítés: A langyos tejhez egy kis cukrot adva az élesztőt felfuttatjuk. A megkelt élesztős tejhez adjuk az összes többi anyagot, kivéve az almát és citromlevet. A rugalmasra dagasztott tésztához gyúrjuk a durvára lereszelt, kinyomkodott almát és a citromlevet. Lágy tésztát kell, hogy kapjunk. Langyos helyen 1 óra alatt duplájára kelesztjük, majd kinyújtjuk ujjnyi vastagra, szorosan feltekerjük és kb. másfél cm vastagra szeleteljük (mint ahogy a kakaós csigát). A tepsit kikenjük 4 evőkanál olajjal, beletesszük a csigákat úgy, hogy legyen közöttük kis hely, hogy a kelés után legyen elég helyük. Kelesztjük még kb. 15 percig. Lekenjük olajjal a tetejüket és az oldalukat, majd 180 fokos légkeveréses sütőben kb. 10-12 percig sütjük. Amikor picit kezd pirulni az oldaluk és tetejük, akkor már jó. Ha megsültek, leszedjük a tepsiről és letakarjuk 5 percre egy tiszta konyharuhával, hogy visszapuhuljanak. Langyosan fahéjas porcukorral díszítjük vagy lekvárt kínálunk hozzá.

Jó étvágyat a farsangi finomságokhoz!

» *MESÉK A SZAPPAN-SZIGETRŐL* «

- *Rosta Helga meséje* -

3. rész

Másnap reggel Röci meglepődve nézett körül a kis kuckóban. Furcsállta, hogy nem a kád szélén, a kihűlt zománcon ébredt, ahogy eddig mindig, a többi fürdősjáték között. Most puha, kényelmes szappantartóban feküdt, hatalmas, foltokból összevarrt takaró alatt. A szobában rettenetes összevisszaság honolt: kacatok, limlomok mindenfelé, csak Dérredurr nem látta sehol. Ahogy fülelt, kintről fülsértő nyikorgást hallott. Mint amikor egy rozsdás go-karton száguldozik valaki.

Kiment a hangot követve, és akkor látta, hogy egy leleményes állványra rögzített függőágyban Dérredurr himbálózik, és egy elnyűtt könyvet olvasgat. Csodaszép reggel volt, ragyogott a nap, s körös-körül vidám hangok pancsoltak a fákon, bokrokon. Kár, hogy annyira nyikorgott az a hinta.

– No, milyen a reggel nálunk, Rőcikém? Hogy aludtál? – vigyorgott rá Dérredurr elégedetten, bajszán a reggeli tejeskávé pöttyeivel.

– Ó, pompásan. Életemben először nem a hideg fürdőszobában ébredtem, a reggeli fogmosás zajára. Te, Dérredurr, nálatok is van olyan, hogy reggeli?

–Hogyne volna, hogyne volna! Én már reggeliztem is, egy elsőt. De szívesen reggelizek veled egy másodikat is, mert reggelizni nagyon szeretek. Van még friss kávé, és maradt valamennyi csokis pálcikám is.

– Remek lesz! De a kávé, azt nem szeretem. Jakab apukája mindig a mosdó szélén hagyta reggelente egy csészében azt az undok, barna lötytyöt. Barackos Disznó, a fő fürdősállat élt-halt érte, ezért aztán minden nap szabályos hadjáratot – a megszerzésére.

– Hát emiatt jöttél el a Kád-öbölből?

– Emiatt is. De ez egy szomorú történet. Tudod, Dérredurr, én megbántottam valamivel Jakabot, amikor veszekedtünk.

– És ezért úgy gondoltad, hogy inkább megszőksz? – kérdezte aggódva a csíkos macska.

– Dühös voltam. De ne is beszéljünk most erről! Különben is, már alig halom, amit mondasz, úgy korog a gyomrom! – nyafogott a kis kecske.

– Éhen ne halj nekem! Gyerünk reggelizni! Ha egyszer majd elmondod mi bánt, lehet, hogy még segíteni is tudok neked.

– Azt nem hiszem. Ez egyszemélyes ügy. Akarom mondani, kétszemélyes. Jakabé és az enyé – mondta fontoskodva Röci.

– Ajjaj, ha jól sejtem, titokkal állunk szemben. Egy jól megtermett, kövér-kés titokkal.

– De, mit kérsz kávé helyett? Fürdőolajat, vagy tusfürdőt? – viccelődött a macska.

– Pfu, ha lehet, egyiket sem. Ugye te sem iszol ilyesmit? – fintorgott Röci.

– Csak vicceltem. Szóval teát vagy teát? Most sajnos nincs más itthon.

– Hogy itt milyen nyugalom van! Hogyhogy nem szaladgálsz föl-alá ide-geesen?

– Már miért is tenném? – csodálkozott Dérreldurr.

– Hát, mert reggel van. Ilyenkor ez a szokás. Vagy itt nem?

– Furcsa helyről jöttél te, hallod-e! De majd megszokod nálunk. Nincs miért idegeskedni. Minden megy a maga útján. Itt a kiflik éjjel bedagasztják, és reggelre kisütik magukat, a cukorrákok, grízpolipok és csokoládékagylók beúsznak a kifeszített hálóba, és várják, hogy elszállítsák őket. Itt minden és mindenki nagyon készséges.

– Ez hihetetlen. Akkor itt senki sem fog ide-oda szaladgálni vasalóval a kezében, fésűvel a szájában és fogkefével a hajában, mint Jakab anyukája?

– Hát, vasalóval biztosan nem. – nevetett Dérreldurr. – Különben is, mi az a vasaló?

– Egy fémtalpú, füstölgő gép, amivel az emberek a ruháikat simogatják.

– Fura népek lehetnek. Kérsz még csokis pálcikát? És teát? Reggelizz jó sokat, mert ma felfedezzük a szigetet!

– Már alig várom! – mondta Röci tele szájjal és kortyolt egyet a teájából.

Így hát kényelmesen megreggeliztek másodszor, majd Dérreldurr harmadszor is, és közben már jócskán elmúlt dél is. Jóllakottan indultak neki a felfedezőútnak. Röci az izgalomtól még röcögni is elfelejtett, pedig jó sok tea lötyögött benne.

– Először is, szerzünk egy újságot – jelentette ki Dérreldurr – Egy Szappan Lapot. Fontos, hogy tudjuk, mik a hírek.

– Rendben. Merre kell keresni? – forgatta a fejét a kis kecske.

– Mindent a helyén, pajtikám. Mindent a helyén! Újságot az újságírótól.

– Aha. De én egy újságíró sem látok itt. – meresztgette a szemét Röci.

– De én igen. Nézd csak, ott ül a parton egy kávézóasztalnál. Éppen újságot ír. Ő Sármőr, a helyi újságíró.

– Pont úgy néz ki, mint egy műanyag krokodil.

– Hát mert az! – nevetett a macska – Lehet, hogy rólad is ír majd, mert elmeséllek neki.

– De jó lesz! Még sosem írt rólam senki.

– Akkor gyerünk, telepedjünk mellé. Imád beszélgetni. Beszélgetni és írni.

– Jó reggelt, Sármőr! – kiáltott Dérreldurr – Mik a hírek?

– Hogy mik? – vont a fel szemöldökét az újságíró – Még kérded? Úgy látom, az egyik hír éppen veled lófrál.

– Ó, Röcire gondolsz? Ő a barátom, az Esti...

– ...Füldővízzel érkezett. Tudom, tudom, a Kád-öbölből. – bólogatott sokat sejtetően Sármőr, és kezet nyújtott Röcinek, hogy bemutatkozzon.

– Te honnan tudsz erről? – álmélkodott Röci.

– Honnan, honnan! – méltatlankodott Sármőr. – Hát az újságomból. Mindent tudok.

– Mindent? – ijedt meg Röci – Jakabot is tudod?

– Jakabot?! Hm, Jakab. Ó, persze, hát már hogyan tudnám Jakabot is. – krákgogott zavartan Sármőr – Igen, khm, Jakabról is tudok. Mindent, ahogy mondtam. Khm. – krákgogott zavartan az újságíró.

– Az nem lehet – suttopta rémülten Röci – Az nem lehet.

Röci úgy érezte, hogy süllyed vele a föld. Mindennél szörnyűbb volna, ha Sármőr tényleg tudna a titkukról. A titkok titkáról. Jakab és az ő titkáról. El sem tudta képzelni, honnan tudhatja. Zavarodottságából Dérreldurr zökkenette ki, aki erősen oldalba bökte:

– No, mi a helyzet, pajtikám? Úgy elbambultál, hogy simán bábozhattunk volna veled, azt sem vetted volna észre – rázogatta gyengéden Dérreldurr a kis kecskét.

– Ó, nincs semmi. Semmi helyzet. – makogta zavartan Röci.

– Akkor jó. Mit szólsz ahhoz, amit Sármőr mondott? – kérdezte izgatottan a macska.

– Mit mondott Sármőr? Nem figyeltem – pirult el Röci.

– Semmi baj – sóhajtott megadóan az újságíró. – Éppen csak azt mondtam Dérreldurnak, hogy valami nagyon gyanús nekem a szigeten. Szerintem valami készülődik, mozgolódik. Ti nem érzitek? Nem halljátok?

- Miért? Mit kellene éreznünk? – értetlenkedett Röci.
- És mit kellene hallanunk? – hunyorgott kíváncsian Dérreldurr.
- A furcsa hangokat éjszakánként. A fortyogást. A sistergést. A huhogást – suttogetta rekedten Sármőr.
- Fortyogás? Sistergééés? Hu-huhogáás? Miről beszélsz, Sármőr? – hüledezett Dérreldurr.
- A hangokról, már mondtam. Minden éjszaka hallom, és nem tudom, honnan jön. Különös, ijesztő zajok – mondta vérfagyasztó mosollyal a bajsza alatt Sármőr.
- Ijesztő zajok? Mondd csak, nem lehet, hogy a pocsolyakocsit hallod, amikor munka után a garázsba hajtsz?
- Ugyan Dérreldurr, azt már csak megismerném – sértődött meg Sármőr.
- Mi az a pocsolyakocsi? – kérdezte Röci.
- A pocsolyakocsi az pocsolyakocsi. Tudod, amelyik minden este összeszedi a szigeten fekvő összes pocsolyát, és egy tartályban tárolja reggelig. Akkor aztán újra útra kel, és kipakolja őket.
- Te jó ég! De miért szedi össze a pocsolyákat? Ennek semmi értelme. – álmélkodott Röci.
- Azt nem tudom. Ez is egy szigettitok – vont a vállát Dérreldurr.
- De lehet, hogy már nem sokáig – nézett rájuk sokatmondóan Sármőr.
- Mi az, hogy már nem sokáig? Mit akarsz ezzel mondani? – kérdezte Röci és Dérreldurr egyszerre.
- Hogy nem sokáig lesz titok. Ennyit mondhatok csak, nem többet, uraim. Gondolkodjatok! És járjatok nyitott szemmel! – Mosolygott pimaszul az újságíró, és belebújt egy hatalmas újság lapjai közé.

Szemmel láthatóan nem kívánt tovább társalogni velük. Hagyta, hogy zavarosan pislogva rágiák magukban nyugtalanító mondatait. Álldogáltak még egy darabig, de mivel Sármőr nem szólt többet, csak krárogott és újságja lapjait zörgette türelmetlenül, hát zavarodottan tovább sétáltak. Magára hagyták Sármőrt, a pökhendi újságírót. Sokáig baktattak így, ki-ki a maga gondolataiba mélyedve. Röci volt az, akit a legjobban megzavart ez a beszélgetés. Nem árulta el Dérreldurnak, de leginkább Jakab miatt aggódott. Mi lesz, ha mégis kiderül? Mi lesz, ha ez az okoskodó tényleg mindentudó? Meg kell védenem Jakabot, ez a legfontosabb, gondolta.

– Te, Dérreldurr. Igazán nem értem mit akarhatott ez az újságíró. Nem szeretem, ha valaki ilyen... titokzatoskodó.

– Hm. Ő itt az újságíró. Kötelessége ilyennek lenni. Azt hiszem. Hogy aztán legyen hírverejtéke a dolognak, vagy valami ilyesmi. – mormogott a csíkos macska, kezeit mélyen a zsebébe süllyesztve.

– Szerintem bőven elég lenne, ha csak kíváncsiskodna, és nem ijesztgetné a gyanútlanokat – durcáskodott a kis kecske.

– Tudod mit, lehet, hogy csak meg akart viccelni bennünket. Te még új vagy a szigeten, szeretne felválni azzal, hogy itt minden milyen érdekes, meg titokzatos – morfondírozott Dérreldurr. – De ne is törődj vele! Gyere, kinézünk a partra, ma piacnap van, a kedvenc napom!

» GyereKreatív «

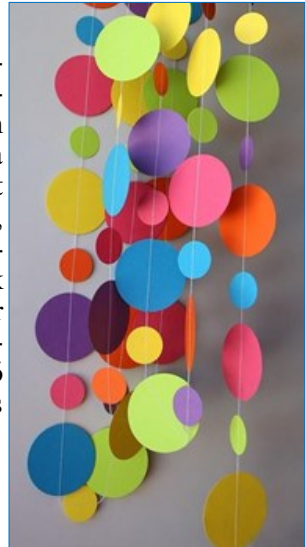
- Lendvai Judit rovata -

Pofonegyszerű farsangi dekorációk maradék papírból

Hozzávalók: papír, olló, ragasztó, fonal/cérna, tűzőgép, lyukasztógép

Füzér körökből

Két egyforma kör közé rakjuk a fonalat, úgy ragasztjuk össze. Nekem tetszik az is, ha nem szabályos és egyforma körökből áll, ebben az esetben nem kell se körző, se ceruza, csak összefogom a két papírt, és egyszerre vágom ki a két kört (persze, ha nem túl vastag a papír), így biztos, hogy pontosan fog illeszkedni egymáshoz. Készíthetünk teljesen vegyes színű és mintájú, vagy csak néhány, egymáshoz jól passzoló színből, de akár egyszínű (pl. megmaradt csillogó karácsonyi csomagolópapírból) füzért is. A helyiségen átívelő egy hosszú vagy a sok, függőnszerűen egymás mellé fellógatott is mutatós.

Térbeli formák papírcsíkokból

Ennél kicsit precízebben kell dolgoznunk, az összeillesztés és a mutatóság szempontjából is fontos, hogy a papírcsíkok egyforma szélesek és ahol szükséges, egyforma hosszúak legyenek.

A lényege, hogy az egymás után következő csíkok mindig egy kicsivel hosszabbak legyenek az előzőnél. A szimmetrikus formánál különösen figyelni kell a pontosságra, hogy egyforma íveket kapjunk. Az összeillesztést tűzőgéppel tudjuk legegyszerűbben kivitelezni, de én kipróbáltam azt is, hogy pontosan és szorosan összefogva a végét, kilyukasztottam egy lyukasztógéppel, így megkaptam a felfűzésre alkalmas lyukat is.

Spirál

A papír méretétől függően különböző nagyságú spirálokat készíthetünk. Egy A/4-es méretűből már egész hosszút kapunk. Először vágjunk ki egy kört, majd a szélétől legalább egy cm távolságot tartva vágjuk fel teljesen csigavonalban. A közepénél fogva tudjuk felakasztani ezt a mozgó díszet.

Zászlófüzér

Akinek van otthon lyukasztó gépe, az nagyon könnyen el tudja készíteni. Ebben az esetben a lyukasztógép határozza meg a háromszög egyik oldalának hosszúságát, ebbe lehet majd befűzni a fonalat, amelyeknek segítségével fölakasztjuk, de én egy vastag tűt befűzve „varrtam” össze a füzért.

Ezek a dekorációk egyébként bármilyen alkalomra elkészíthetők, legyen szülinap, vagy egy nyáresti összejövetel, de például az én kisfiamnak a babaágya fölött is egy papírspirál volt felfűggesztve.

» Kikapcsolódó «

- Tóth -Keszzi Gréta rovata-

Mit hoz nekünk 2021?

II. rész

Sikeresen magunk mögött hagytuk a „mumus” 2020-as évet. Sokan talán fellélegeztek, megkönnyebbültek és bizakodva tekintenek előre, abban a reményben, hogy az idei esztendő sikeresebben, boldogabban telik majd elődjénél. És ha már új év és új remények, akkor nézzük, hogy a rengeteg elmaradt program után mi várhat ránk a következő hónapokban (persze, ha a vírushelyzet is megengedi).

Az előző számban júniusig tekintettünk előre, most lássuk, hogy milyen programokat terveznek a nyárra!

JÚLIUS-AUGUSZTUS

Ezen a nyáron minden a sportról fog szólni, ugyanis jön a foci Eb és az Olimpia. Talán az év egyik legnagyobb eseménye lesz az UEFA EURO2020, hiszen amellett, hogy a magyar válogatottnak is szurkolhatunk majd, mindezt testközelből tehetjük, hiszen rendező országgként több mérkőzésnek is hazánk ad majd helyet. Az egy hónapon át tartó meccsorozatot június 11. és július 11. között izgulhatjuk majd végig. Hajrá, magyarok!

Szinte egyből a futball Európa-bajnokság után kezdődik az újabb sportörület, a XXXII. Nyári Olimpiai Játékok. A 2020-ban elmaradt ötkarikás játékokat a tervek szerint július 23. és augusztus 8. között rendezik meg, a házigazda ezúttal Tokió lesz.

A sportvilág figyelméből egy nap erejéig Székesfehérvár is kap egy szeletet, hiszen ismét megrendezik a már hagyománnyá vált Gyulai István Memorial – Atlétikai Magyar Nagydíjat. A rangos versenyen a világ legjobb atlétái veszik majd birtokba a Bregyó és a Vidámparki Csónakázó-tó környékét.

A nyár közepén egy év kihagyás után visszatér a Rock'n' Roll az Agárdi Park Campingbe. Július 1-4. között ismét menő kocsiktól és vagány zenekaroktól lesz hangos a Velencei-tó partja. Bár a line-up még nem ismert, biztosak lehetünk benne, hogy óriási buli lesz az idei Lakeside Weekend. A Rock'n'roll irányzat kedvelőinek kötelező program!

Július 28-31 között újra FEZEN! Székesfehérvár zenei fesztiválján 1997 óta tombol az ország. A négynapos koncertdömping során a hazai élvonal mellett külföldi sztárfellépők zenéire is bulizhatunk. Idén már biztos, hogy fellép az Amon Amarth, az Anthrax, a Danzig, a CRO-MAGS és a Death Angel.

Fontos megjegyeznünk, hogy ezek egyelőre csak tervek, a vírushelyzet sajnos idén is áthúzhatja számításainkat.

» *Sport hírek* «

- *Brichter Balázs rovata* -

Kedves Olvasóink!

A 8. fordulóban csapatunk Sárkeresztes ellen állt ki, akik jelentős keret átalakuláson mentek át. Ez a mérkőzés az erőteljes védekezésről és a gyors kontratámadásról szólt. A bajnok esélyes Sárkeresztes iramos, sokpasszos játékot mutatott. A mérkőzést többnyire ők irányították, ennek ellenére a vezetést mi szereztük meg. A csapat erősségét bizonyította, hogy képesek voltunk 90 percen keresztül összpontosítani és a kevés helyzetet kihasználva 3 gólt szerezni. A végeredmény 3:1 lett a mi javunkra.

A következő megmérettetés Tác csapata volt. Az előző mérkőzés sajnos sokat kivett belőlünk, és annak ellenére, hogy az ellenfél az alsó házban szerepel, nagy küzdelem árán sikerült megszerezni a vezetést, ami aztán a gólzsák kiszakadását jelentette. Sikerült berámolnunk 5 gólt egy nem túl látványos mérkőzésen. A végeredmény 5:1 lett.

Iszkaszentgyörgy következett. Sajnos, ezen a meccsen bekövetkezett, ami egy remek sorozat végét jelentette. Csapatunk 2:0-s vereséget szenvedett. Varga Laci edzőnkben és a csapat tagjaiban most tudatosulni kellett, hogy tudunk hibázni is. Utóbb kiderült, ez volt az őszi szezon vége, ugyanis Nádasdladány már nem állt ki ellenünk. Holtversenyben a második helyen vártuk a telet.

Utánpótlásunk tovább menetelt a tornákon, jobbnál jobb eredményekkel. Az edzéseken a folyamatos fejlődés mellett a bátorság és az akarat, ami a sörédi piciket jellemzik, hiszen egy kicsi faluból, megszokott közegből kilépve folyamatosan helytállnak az edzéseken és a tornákon egy immár 25 főt jegyző csapatban.

U19-s korosztályunkban már játékra jelentkezett Egyed Róbert, Luczay Nimród és Kalincsák Ádám mellett, Babóthi Krisztofer és Nagy Benedek is. Jó látni, hogy ennyi sörédi fiatalat érdekel a labdarúgás.

Sporttársi üdvözléssel,

Brichter Balázs

Kiadja: Söréd Község Önkormányzata

8072 Söréd, Rákóczi Ferenc utca 59.

Szerkesztő: Lendvai Judit